

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 289. — ŠTEV. 289.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 10, 1921. — SOBOTA, 10. DECEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

FRANCIJA HOČE KONTROLIRATI NEMŠKO CARINO

IE POD TEM POGOJEM SO PRIPRAVLJENI RAZPRAVLJATI O PODALJŠANJU ROKOV ZA PLAČEVANJE ODŠKODNINE. RATHENAU DELOMA USPEŠEN. — NAMEN NEMŠKIH POGAJANJ GLEDE KREDITA.

London, Anglija, 8. decembra. — Potem ko je dospel danes semkaj francoski minister za upraviteljske province, Louis Loucheur, v spremstvu večjega števila francoskih finančnih izvedencev, so se pričela pogajanja za pospeševanje skupne politike od strani Anglije in Francije glede plačevanja nemške vojne odškodnine. Loucheur je prišel na željo angleške vlade, ki bi rada sklenila tozadeven dogovor, še predno bi Nemčija izsilila javno obravnavo glede odškodninskega vprašanja. Glasi se tudi, da hočejo angleški vladni krogi pojasniti namen in cilj pogajanj, ki so se vršila tukaj z dr. Rathenau-om. Govorilo se bo tudi o wiesbadenskem dogovoru med Nemčijo in Francijo, ki bo služil Angliji najbrž kot vzorec za dogovor, katerega hoče sama skleniti z Nemčijo. Anglija je prav tako pripravljena vzeti od Nemčije plačilo v blagu. Pri neoficijelnih pogovorih, ki so se vršili danes pred pričetkom konference, se je razpravljalo o jamstvih, na temelju katerih bi se moglo dovoliti Nemčiji moratorij za plačila po izplačanem obroku za mesec januar in februar. V sled teh razgovorov se je izvedelo, da bo kontroliranje nemške carine ena izmed zahtev, katero bo stavila francoska vlada kot pogoj za dovolitve moratorija.

FRANCOZI ŽE BOLJ ZA MORATORIJ.

Berlin, Nemčija, 9. decembra. — Kot se je danes objavilo v francoskem poslanstvu, je M. Laurent odstopil od svojega mesta kot francoski poslanec na Nemčijo. Kot vzrok tega koraka se navaja, da raste v francoskih uradnih krogih razpoloženje, da se dovoli Nemčiji moratorij glede odškodnine. — Sodlasno s poročili iz Pariza je bil naslednikom M. Laurenta določen senator Demons. Francija je prvotno ostro protestirala proti temu, da bi se dovolilo Nemčiji moratorij, a izza obiska Loucheurja v Londonu se glasi, da so se francoski uradniki približali angleškemu naziranjju, soglasno s katerim je moratorij potreben, da se prepreči finančni polom v centralni Evropi.

BANDITI UMORILI POLICISTA

Grand Rapids, Mich., 8. dec. — Štirje izmed šestih banditov, ki so oropali podružnico Grand Rapids Saving Bank ter odnesli \$14.000, so ubili nekoga policista ter težko poškodovali nadaljnjega, ko stal policista v pretekli noči vdrla v neko hišo na robu mesta. Ljser so se banditi skrivali. Po tem streljanju so bile pešene na lice mesta policijske rezerve, ki so imele naročilo, naj vzamejo hišo z naskokom, a banditi so pobegnili z avtomobilom še predno je prišla policija na lice mesta. Del plena, ki je obstajal iz gotovine in obveznic, so pustili banditi v hiši.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po niski ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložljiva na zadnje polje in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.20
400 kron	\$ 1.75	5,000 kron	\$20.50
500 kron	\$ 2.15	10,000 kron	\$40.00

Glasom narodne ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tudi nakazovati zneske potom pošte edinele v dinarjih; za vsake štiri kroge bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in naslednje ozemlje:

Razpoložljiva na zadnje polje in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.			
50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$23.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$46.00
300 lir	\$14.70		

Nemška Avstrija:

Razpoložljiva na zadnje polje in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.			
1,000 nem.-avstr. kron \$ 0.90	10,000 nem.-avstr. kron \$ 9.00		
5,000 nem.-avstr. kron \$ 3.50	50,000 nem.-avstr. kron \$25.00		

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaj pri Mi računamo po ceni istega dne kot nam poslani denar dovo v roka.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljivo in varno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK KASBER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York
(Advertisement)

Vsako leto pred Božičem pride v Newyorskó Salvation Army novo življenje. Člani armade pobirajo prostovoljne prispevke ter da jo na božični dan revnim otrokom malo priboljška.

NADALJNI IZGREDI V CHICAGU

TEKOM NEPRESTANIH NADALJNIH IZGREDOV JE BILO VELIKO ŠTEVILO LJUDI RANJENIH. — PETDESET ARETIRANIH. — OMALOVAŽEVANJE USTAVNEGA Povelja. — NAPAD NA DOMOVE NEUNIJSKIH DELAVCEV.

Chicago, Ill., 9. decembra. — Več kot dvajset ljudi se nahaja danes v bolnicah in petdeset jih je aretiranih po drugi noči izgrediv in kravalov v klavniškem okraju. Med aretiranimi je bilo tudi deset žensk. Opuščene so bile v Stock Yards Court potem, ko so povedale, sodniku, da bi njih otroci doma trpeli, če bi se re vrnil domov. Policija je cenila, da je bilo nekako štirideset ljudi več ali manj ranjenih. Smrtnega slučajja pa ni nobeno. Najbolj resni izgrediv se je izvršil, ko so reunitski uslužbeni in skebi zapuščali naprave. Kamenjalo se jih je ter prepevalo z gorjaci. Oddelki policije na korajjih so zajahali med razgrajoe, zavrčali najbolj bojaželjne ter streljali z revolverji v zrak. Ženske in otroci v vrstah stavkarjev so mudili najbolj težavni problem. Policija trdi, da silijo stavkarji ženske in otroke v ospredje, ker so prepričani, da jih policija ne bo prepepla s krepeljci ali streljalo nanje. Moški ki slede ženskam, pa mečejo opeko ter druge stvari. Potem ko so bili poginani pred od vrat klavnice, so stavkarji in njih prijatelji navalili na domove ne-unijskih delavcev, razbijali okna ter metali polštvo na cesto. Splezali so tudi na strehe sosednjih poslopij, streljali v domove skebov ter razbijali okna s palicami in kameni. V številnih domovih, ki so bili zapadeni na tak način, so stanovniki črneli. Stavkarji zjavljajo, da se črnci niso hoteli pridružiti stavki. V izgrediv je zapletenih le malo

SUHAČI V AVDLJENCI.

Washington, D. C., 9. dec. — Potem ko je 1200 članov Antisalonke lige zaključilo svojo tujkajšno konvencijo, jih je večerj sprejel predsednik Harding v Beli hiši. Harding je imel nagovor, ki pa ni bil namenjen za javnost in v katerem je baje rekel, da je za izvedbo vseh postav, katere se je sprejelo, terjati tudi za izvedenje prohibicije. Pred zaključkom pa je konvencija strogo obsodila "grdo navačo" inozemskih diplomatov, ki zavzivajo močnejše pijače kot je voda ter pohvalila Focha, Diaza in Brianda, ki so se odločili vzdržati se vsake opojne pijače tekom svojega bivanja v tej deželi prostih in krepostnih ljudi. Generalni pravdnik Antisalonke lige se je zavzel za zopetno izvolitev kongresnikov, ki grede z ligo čez drn in strn in predvsem za zopetno izvolitev Volsteada, očeta suhe postave, imenovane po njem.

POLET V VIŠINO.

Dayton, O., 9. decembra. — Polet poročnika Wade, ki se je dvignil z McCook letalnega polja do višine 26,500 čevljev v Martinovem obstreljevalnem aeroplanu, podstavlja, kct se domneva, rekord za take teče stroje. S tem se je baje dokazalo, da je mogoče tudi podnevi uporabljati take stroje za obstreljevanje, kajti dosedaj se je smatralo za nemogoče dvigniti se do takih višin s tako težkim strojem.

FORD IMA NOV NAČRT.

Detroit, Mich., 9. decembra. — Tukaj se domneva, da bo največjša senzacija Fordovih naprav takozvani zračni "flivver". Podadmiral Sims je baje spravil Forda na to misel.

FORD IMA NOV NAČRT.

Detroit, Mich., 9. decembra. — Tukaj se domneva, da bo največjša senzacija Fordovih naprav takozvani zračni "flivver". Podadmiral Sims je baje spravil Forda na to misel.

RUSKI STARIŠI ZAPUŠČAJO OTROKE

NA TISOČE OTROK SO POMETALI NA CESTO, DA BODO SOVJETI SKRBELEI ZANJE TER JIM DALI HRANE. — DAVKI MANJŠAJO ZALOGE ŽIVIL. — BOLNICE PRENAPOLNJENE, A BREZ ZDRAVIL, ŽIVIL IN POSTELJ. LEGAR SE ŠIRI.

Poroča Sir Philip Gibbs.

Kazan, via Moskva, 7. dec. — mi 1,300,000 otrok. Od teh jih Okdar sem pričel pisati svoje poročilo glede velike lakote v Rusiji, je sneg neprestano padal na tisoče vrst je opaziti le eno, neizmerno belo divjino, prekinjeno le od črnih gozdov ter s snegom zasutih vasi. Čoln, s katerem sem se peljal po Volgi nazvold, je bil zadnji pred pričetkom zimske sezije, ko je reka zamrzjena. Stradajoče prebivalstvo v stradalnih okrajih je blokirano od zime, katero so ljudje s strahom pričakovali, kajti zastavila jim je vsa pota bega. Pomoč more dospeti sedaj do njih le s pomočjo sani in v enem okraju umirajo zadnji konji vsled pomanjkanja krme in vsled tega ne bo dosti konj, da bi vlekli sani. V nekaterih vaseh ob Volgi sem vprašal kmete s posredovanjem tolmača, če imajo kakke rezerve živil, makar še takoj majhne, da si pomagajo preko zime. Eden teh, v kojega kočii sem stal, je rekel: — Jaz imam dvajset funtov krompirja, a moram dati vladni pet funtov, da plačam svoj davek, kajti drugače moram v ječo Razven tega krompirja nimam ničesar za svojo ženo in otroke. Zadnji teden je poginil moj konj. Nobenega upanja ni za nas. Stal je visok in širokopleč ter držal svojo mogočno kmečko roko na rami nekako deset let stare deklice, ki je zrla resno na nas s svojimi velikimi očmi. Bila je zadnji otrok, ki je ostal starišem iz družine šestih, kajti pet ostalih je odšlo nekaj časa nazaj s tvorom otrok, namenjenih proti Sibiriji. Sam Bog zna, kakšna bo njih usoda, kajti strašne govorice prihajajo iz Sibirije glede umrljivosti v teh sibirskih taboriščih. Oče in mati sta se jokala, ko so otroci odhajali, a sedaj sta vesela, kajti nobene hrane nimata niti za deklico, ki jima je ostala. Mati mi je pokazala par napol segnitih listov zelja ter izgovorila pri tem rusko besedo za kruh. S tem je hotela povedati da hoče napraviti iz tega materiala kruh. Na dvorišču neke druge kočje je stala majhna črna krava in žena lastnika te krave nam je povedala, da je morala oddati tri funte surovega masla kot vladni davek. Spravila je skupaj dva funta, a naslednji teden bo treba pobiti kravo, ker je zmanjkalo vsake krme. Da se te ljudi obdačuje sredi njih stradanja se mi je zdela naravnost nečloveška okrutnost. Povest o njegovem zajetju ni bila nikdar potrjena. Enako nepotrjena so ostala tudi poročila, da je pobegnil na Špansko in da je umrl v blaznosti v Nemčiji koncem vojne. Nobenega dvoma ne more biti, da je nemški podmorski čoln U-20 potopil "Lusitanijo", a nadaljne podrobnosti tega dogodka so bile razkrite v arhivih nemškega mornariškega departamenta, aprila meseca leta 1920. Poročilo, ki je pisano s strojem, nosi z roko pisane pripombe Schweigerja glede informacij, katere je dobil pozneje. Na ta način je vrinjeno tudi ime "Lusitanije". Na osmi strani poročila, po opisu učinka prvega torpeda, je poročnik Schweiger dostavil: — Pod nobenim pogojem nisem mogel spustiti drugega torpeda v sredino te množice ljudi, ki so se borili za življenje. S parnikom "Lusitanijo" se je potopilo 1152 ljudi in med temi je bilo 114 Amerikancev.

MORILEC DOBIL SVOJE PLAČILO

Nemški mornariški častnik, ki je potopil "Lusitanijo", je postal žrtev upora.

Pariz, Francija, 9. decembra. — V posebnem kabelskem sporočilu na pariški Journal se glasi, da je bil nekdanji poveljnik nemškega podmorskega čolna, ki je potopil "Lusitanijo", zvezan, prepeten ter vtopljen v morju kot podgana od uporne posadke neke paragvajske bojne ladje, Adolfo Riquelme. Poveljnikom bojne ladje je bil imenovan od strani paragvajske vlade, potem ko je postal naturalizirani državljani republike. Upor je bilo pripisovati strogi disciplini, katero je izvajal na bojni ladji in posadka se je poslužila paragvajske revolucije, da se upre proti častniku. Čeprav se je ime kapitana, poročnika Schweigerja, ki je kot poveljnik nemškega podmorskega čolna U-20 potopil dne 7. maja 1915 južno od irske obali parnik "Lusitanijo", navajalo v seznamu zaveznikov, se je ime tega častnika zopet ponovilo v listih avgusta meseca 1918, ko je pariški Journal poročal, da je bil Schweiger ujet od nekega francoskega patrolnega čolna v Sredozemskem morju. V povesti se je glasilo, da je bil podmorski čoln potopljen od francoskega kanonskega čolna in da se je nemške častnike in posadke odvedlo v Toulon.

Na poti je skušal baje Schweiger vreči nekaj listin v morje. Listine se je rešilo in tako je prišla na dan njegova identitnost. Povest o njegovem zajetju ni bila nikdar potrjena. Enako nepotrjena so ostala tudi poročila, da je pobegnil na Špansko in da je umrl v blaznosti v Nemčiji koncem vojne. Nobenega dvoma ne more biti, da je nemški podmorski čoln U-20 potopil "Lusitanijo", a nadaljne podrobnosti tega dogodka so bile razkrite v arhivih nemškega mornariškega departamenta, aprila meseca leta 1920. Poročilo, ki je pisano s strojem, nosi z roko pisane pripombe Schweigerja glede informacij, katere je dobil pozneje. Na ta način je vrinjeno tudi ime "Lusitanije". Na osmi strani poročila, po opisu učinka prvega torpeda, je poročnik Schweiger dostavil: — Pod nobenim pogojem nisem mogel spustiti drugega torpeda v sredino te množice ljudi, ki so se borili za življenje. S parnikom "Lusitanijo" se je potopilo 1152 ljudi in med temi je bilo 114 Amerikancev.

IRCI NISO ENOTNI GLEDE POGODBE

Nekateri deli irskega prebivalstva se obračajo proti mirovnim pogojem, sklenjenim z Anglijo.

Dublin, Irsko, 8. decembra. — Številno je znamenje, ki kažejo, da bo prišlo v sinfeinskem kabinetu do razdora, ko se bo glasovalo glede sprejema pogodbe, ki je bila sklepena z Anglijo. Nekateri člani se obračajo prav posebno proti zahtevani prisegi zvestobe, dočim kritizirajo drugi tudi nadaljne določbe dogovora. Republikanci, ki so se borili v vrstah proti angleškim vojakom, so prav posebno proti prisegi zvestobe. Gotovo je, da se bo v republikanskem parlamentu močan element boril proti sprejemu te pogodbe, čeprav se ne domneva, da se bo to pogosto zavrnilo. Za enkrat še ni znano, kako stališče je zavzel Ulster ali kakoga namerava zavzeti.

London, Anglija, 8. decembra. — Sodlasno z neko brzojavko iz Rima na Central News agencuro je poslal papež Benedikt angleškega ukralju Juriju in Eamon de Valeri čestitke vspricho angleško-irskega dogovora, ki je bil sklenjen. Belfast, Irsko, 8. decembra. — Kardinal Logue, primas Irske, je govoril danes o angleško-irskem dogovoru kot o "precej pravični uravnavi". — Razven tega ni hotel reči ničesar. Dublin, Irsko, 8. decembra. — Za danes je bila sklicana seja irskega republikanskega kabineta, da razpravlja o angleško-irski uravnavi. Istotako je bil sklican na sejo publicitetni oddelek tega kabineta, ki je objavil: — Vspricho narave dogovora, sklenjenega z Anglijo, je pozval predsednik de Valera člane kabineta, ki se mude sedaj v Londonu, naj pošljejo takoj svoja poročila, da bo kabinet lahko skiep.

Irish Independent daje izraza svojemu veselju radi dogovora, ki je bil sklenjen ter izjavlja, da bodo po odobrenju določb pozabljena vsa sovražstva, ki so obstajala med Irsko in Anglijo in da bosta obe deželi uspevali druga poleg druge ter z uzajemnimi močmi. — Pamet je zmagala nad nasiljem, — pravi Cork Examiner.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NA TISOČE OTROK SO POMETALI NA CESTO, DA BODO SOVJETI SKRBELEI ZANJE TER JIM DALI HRANE. — DAVKI MANJŠAJO ZALOGE ŽIVIL. — BOLNICE PRENAPOLNJENE, A BREZ ZDRAVIL, ŽIVIL IN POSTELJ. LEGAR SE ŠIRI.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
MEYER PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
48 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" tiskana vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Za leto leta vsake list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00 za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za šest let	\$1.50 za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voto of the People)
Selling Every Day Except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$5.00

Advertisements on Agreement

Dopisni braci podpiraj in odobrajaj. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri sprejemanju kraje naročnikov praviš, da se naš taš prejšnje številke uzmemo, da hitreje pridemo našim tiskarjem.

GLAS NARODA
48 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575

ALIED PRINTING CO.
TRADES UNION LOCAL 146
NEW YORK CITY

Posledice hujskarij.

"Kmetijski list" piše: Posledice klerikalnih hujskarij bodo nekateri ljudje zelo neprijetno občutili. Mnogi kmetijski fantje so namreč naselili klerikalnim hujskarijam in se niso odzvali pozivu vojaškega oblasti. Vse te nepokorneže bo zadela sedaj občutna kazen, ker vojaško oblastvo ne pozna nobene šale. Priznavamo, da so ravnali nekateri mladeniči, ki se niso odzvali pozivu domovine, napačno. Toda tega so krivi hujskari in ne mladina sama. Zato zadnji kazna prave krivice, ki so, kakor rečeno, hujskari. Sploh nobena kazen pa ne sme zadeti tistih, ki so odšli domov, ker so nekateri listi, predvsem "Jutro", razglasili, da je demobilizacija sklenjena. Kaznovanje le-teh bi bila očetna krivica, proti kateri bomo nastopili z vso silo.

Smrtna kosa.

V Ljubljani sta umrli ga. Frančiška Kadive in ga. Marijeta Mazi. V Razdrtem je umrl Lenart Del Linz. V sanatoriju v Topolšnici je umrl Fran Šmale, trgovec in Ljubljani. Pogreb se je vršil 7. nov. v Mirmi na Doljenškem.

Samomor?

Dne 11. nov. okoli polu 8. zjutraj je našel delavec Janez Filipič na obrežju Gruberjevega kanala pod mestno klavnico v Ljubljani neki skrbno zvezan zavitek. Razvil je in našel: ženski siv povojnik, bluzo, čepico, pompaduro, v kateri so bila 4 pisma, eno naslovljeno na Pavlo V., 1 par ženskih zlatih uhanov, 1 zlat prstan ter slednjič denarnico s 136 K gotovine. Delavec Filipič je takoj oddal zavitek policiji in na poljski stražnici. Policija je uvedla poizvedbe, ki se niso imele nikakega uspeha. Ugotovilo se le, da so te stvari last blaginjičarke P. V., ki je 10. nov. odšla nekaj nakupovat in se ni več vrnila. Bila je 20 let stara, prav pridna in vestna deklica, ki je bila vedno živahna in vesela. Baje je večkrat govorila o samomoru, česar pa nihče ni jemal za resno. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano, domneva pa se, da je bil motiv — ljubezen.

Jugoslavija irredenta.

Smrtna kosa.

V Gorici je umrla 11. nov. po dolgem dolgem in mučnem trpljenju Frančiška Zorut, rojena Zuchiat, vdova pokojnega nadučitelja in mati Cirila, Ludovika in treh hčerk. Pokojna je bila znana kot dobrosrčna in narodno-zavedna žena. Blag ji sponim!

Pomanjkanje učnih moči.

Iz Idrice se poroča: Čitali smo v tržaški "Edinosti", da je na idrijski gimnaziji in realki razpisanih več definitivnih mest, oziroma supletur, in sicer za klasično filologijo, slovensčino, matematiko in fiziko. Kolikor smo informirani, bi potrebovali na idrijski gimnaziji in realki za prvo silo dva slavista, enega klas. filologa in enega matematika. V Tolminu bi potrebovali tudi novih učnih moči, med njimi učitelja slovensčine in pisanja. Bila je velika škoda, da je odšlo toliko primorskih profesorjev, mnogo brez vzroka, v Jugoslavijo in pustilo naše šolstvo na cedilu. Sedaj imamo že v Idriji in Tolminu laške profesorje, ki ne znajo pravilno slovenski, ki gotovo ne bodo vzgajali našo mladino tako, kakor želimo. Zato pozivljamo slovenske profesorje, rojene v zasadenem ozemlju, da stope nemudoma svojo narodno dolžnost ter se obrnejo na idrijsko ravnateljstvo srednjih šol. Dalje so laške oblasti zaprle okrog 140 ljudskih šol in se sedaj izgovarjajo, da manjka jugoslovanskih učiteljev. Zato apeliramo tudi na narodni ponos goriskega učiteljstva, da se po možnosti vrne.

Baznarodovanje Slovencev.

Italjani so otvorili v Divači na Krasu, torej v popolnoma slovenskem kraju, italjansko šolo, v katero ločev sedaj posebno otroke z jezničarjev, katerim groze, da bodo odpušteni, če ne vpisejo svojih otrok v to šolo. V Devinu so Italjani takoj ob prihodu zaprli slovensko šolo. Devičani so prosi naj se šola zopet otvori. Mesto tega pa so jim Italjani poslali sedaj italjansko kateheta, ki ne razume otrok, otroci pa ne njega.

Nezgodbe in nesreče.

Lovrene Pur, drvar na Hrušici pri Jesenicah, je na potu na Blejsko Dobravo, ko se je hotel ogniti vlak, zdrknil po škarp in si pri tem zlomil levo nogo.

Matevž Čop, kolar na Bledu, je pri podiranju verande padel tako nesrečno, da si je težko poškodoval levo nogo.

Z Bleda poročajo: V soboto 5. nov. se je pripetil na Bledu nastopni dogodek. Izvošček Anton Zark se je peljal zvečer z Bleda domov v Lesce. Na poti je zadel konj ob električno žico, ki je vsela pretrgana čez cesto. Konj je takoj poginil. Samo srečnemu slugaju se je zahvaliti, da ni postal žrtev električnega toka tudi izvošček. Dasi je bil ravnatelj Sernee že ob petih popoldne opozorjen na pretrgano žico, vendar ni ničesar ukrenil. Samo zaradi tega je bila ta nesreča mogoča. Zato zahtevamo ponovno, da se nastali pri elektrarni i Završnici mož, ki bo skrbel za dobro poslovanje v elektrarni. Najbolje bi bilo, če bi se nastavljen inženjer, ki bi bil ob enem tudi ravnatelj. S tem bi se prihranili obnem vsake mesece lepi tisočaki, ki jih prejema po nepotrebnem ravnatelj. Treba je, da se varčuje tudi pri elektrarni!

V Draščeku pri Šempasu je posestnik Alojzij Mrevlje iz Vitovelj žagal s svojim sinom kratek rok, ki pa ni bil dovolj trdno zagoden in je vsled tega pri žaganju odkakoval. Sklonil se je, da zopet zagodi rok. V tem hipu pa odskoci odžagana deska s tako silo, da je ubila posestnika Mrevljeta. Ostal je na mestu mrtve.

Žrtev zrakovplovstva.

Aviatični poročnik Srečko Žitnik, sin pokojnega dvornega svetnika in guvernerja za Prekmurje Žitnika, je zgorel v zraku 8. nov. ob poškodu nekakega aeroplana v Novem Sadu. Ranjki je po dvehletnem službovanju pri ljubljanski aeroplanski eskadrili tu dovršil svoje pilotno izobrazbo. Bil je vseskozi značajan oficir ter zelo priljubljen med tovariši in moštvom. Za uspešni zračni boj z 2. nemškima avijatikoma meseca maja leta 1920. o priliki koroskih bojev je bil odlikovan z zlato Miloš Obiličevu kolajno za hrabrost.

Nečloveško postopanje z Jugoslovenci.

V Marezigah v Istri je ustrelil orožnik 39letnega Ivana Babiča. Za časa volitev se bili med fašisti in domačini številni spopadi. Ljudstvo se je uprlo nečlovešemu fašistovskemu divjanju in mrtvi so obležali 4 fašisti. Vršila se je stroga preiskava in v zapor je bilo odpeljanih 16 vaščanov. Ti so se vedno v ječi in kazenske razprave menda še dolgo ne bo. Ivana Babiča imajo na sumu, da bi se bil udeležil onega napada na fašiste. Poklicali so ga orožniki raditega že parkrat na svojo postajo ter ga tam vselej strašno pretepli po dolgem zasliševanju. Umevno, da se je Babič nato skrival pred orožniki. Te dni pa so ga zopet iskali. Ker ga niso našli, je eden izmed orožnikov rekel družini, da ga bo umoril, če ne od blizu, pa od daleč. Slednjič so vendar iztaknili Babiča. Ko je ta orožnik zagledal, je začel bežati, orožniki pa so streljali za njim in en strel ga je zadel v srce. Tako nečloveški je italjanski sistem v Istri. Podane bodo pritožbe na merodajna mesta, ali visoka italjanska gospoda ima za take pritožbe samo posmeh.

"Nova založba" v Trstu.

V Trstu se je osnovalo slovensko založništvo "Nova založba". Kot prvo knjigo v svoji režiji izdaja dr. Pregljev roman "Pebanus Joannes", ki je izhajal v lanskem "Dom in Svetu" v Ljubljani.

Ljudsko štetje v zasadenih pokrajinah.

Listi se bavijo z odredbami za razpisano ljudsko štetje. Posebno zanimiv je v odredbah člen 37, ki pravi: "V občinah, kjer prebivajo družine, ki imajo italjansko državljanstvo in imajo občevalni jezik, ki ni italjanski, se ta okolnost ugotovi na način, ki bo na vreden v navodilih." Teh navodil se od nikoder ni, zato ostanejo najbrže tajna. Gre za občevalni jezik, ki je že pod Avstrijo tako

Peter Zgaga

Iz Pariza poročajo: Odkar so zdravniki dokazali, da je lahka spodnja obleka zdravju koristna, nosijo pariške lepoticice najtanjše in najprozornije spodnje obleke. Sestoji iz enega koščka najfinejše črne svile ter se obrabi že po dvakratni nošnji. To je vse lepo. Toda, kaj je to v primeri s pajčvino, s katero je prepredena marsikatera stara devica!

Jugoslavija izgublja. Izgublja na vseh koncih in krajih. Če bo šle nekaj časa tako naprej, bo morala vlada izpremeniti svoj grb. Vanj bo morala postavljati dve ničli, prekižani z vodoravno črto.

To ne bo živivo za nikogar, kajti pomen tega znamenja na Balkanu ni znan.

Neki ugleden ameriški državnik je rekel:

Če bi hotela vlada izvesti prohibicijsko postavo, bi morala imeti za vsakega državljanca enega prohibicijskega agenta.

To je rekel oni državnik, jaz pa pristavljam: In za vsakega prohibicijskega agenta bi morala imeti pet državljanov, da bi ga nadzorovali.

Butlegarija je največja industrija v deželi.

To je resnični dogodek:

Mlada osemnajstletna deklica je ležala v svoji svetlini postelji. Dragocenovje v sobi so znašale več tisoč dolarjev. In te dragocenosti so skominale nekake notoričnega reparja.

Skozi okno se je spazil v sobo. — Kdo je? — je vprašala nedolžnost v postelji.

Ropar ni vedel, kaj bi odgovoril. Kar take tjavendani se je zlagal:

— Jaz sem, vaš sofer.

Kmalo zatem je deklica trdno zaspala in ropar je odnesel vse dragocenosti.

Poznam pječarja, ki pri vsaki priliki prepeva slavo pečlarskemu stanu. "Ni lepšega kot je pečlarja" — ti pove pri vsaki priliki. — "Posebno, če sta dva skupaj". Šele v zadnjem času izvedel, da je njegov tovariš ženskega spola.

Po več letih sta se srečala prijatelja. Pa je rekel prvi drugemu:

— Krasno izgledaš. Debel si. Kožnatega obraza.

— Veš, prijatelj, alkohol.

— Ali ga piješ?

— O ne, prodajam.

Zadnje sem jedel kisló zelje, ki je bilo izvanredno za nič. Najbrže ga je Trošt importiral v Ameriko.

Trinajstletni fant je v uri veronjaka zabrusil veroučitelju naslednje besede v obraz:

— Moj oče pa pravi, da smo vsi iz opice nastali.

Odgovor veroučitelja se je glasil:

— Ta prostor je preresen, da bi razpravljali o tvojih družinskih zadevah.

Ko je umiral Nobel, izmajditelj dinamita je določil, naj posebni svet znanstvenikov in pisateljev izplača vsako leto iz njegovega zaloge precejšno nagrado najboljšemu pisatelju, znanstveniku in umetniku.

Za pisateljske nagrade so bili letos trije kandidati: Maksim Gorki, Gabriel D'Annunzio in Anatole France. Dobil jo je Anatole France.

Potemtakem se je Majk Cegare zopet enkrat pod nosom obrisal. In mirovne nagrade tudi letos ni dobil doughtovski rojak, ki ima pri pretepih navado kričati: Gmah, prmejdaš!

neugodno učinkoval na posamezne narodnosti, izvzemši Nemce. Po tem avstrijskem vzoru hoče Italija izvesti ljudsko štetje v priklopljenih pokrajinah in tako podati svetu laž o jeziku prebivalstva v teh pokrajinah.

Jugoslovanska Katoli. Jednosta
Ustanovljena 1. 1898
Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 423 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2903 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poročni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARO 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljavo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

"Made" v Jugoslaviji. Paketna pošta za Evropo.

"Jutro" piše: Jeklarna na Ravnah v Meziški dolini bije težak boj za obstoj, ker ne prenese — kakor naša železna industrija sploh — avstrijske in nemške konkurence. Ta jeklarna je veliko podjetje, ki bi lahko zaposlilo kakih tisoč delavcev, pa jih zaposluje komaj 240 in še ti so tam tako-le "od danes do jutri".

Te razmere je povzročila stalno padajoča avstrijska valuta in morda se one zboljšajo sedaj, po naših najnovejših carinskih ukrepih v zaščito domače industrije, ki pomenijo obnem delo na zboljšanje valute. Upati je, da se bodo odšli prodajali tudi izdelki jeklarne v Ravnah v naši državi, ko se že prodajajo celo na Kitajskem.

Resnično: te dni je odposlala omenjena jeklarna na Kitajsko 4 in pol vagona pudlanege jekla in je orepila zaboje z napisi: Made in Jugoslavia (izdelano v Jugoslaviji). To je menda prva pošiljatev jugoslovanske industrije na Daljni vzhod s tem ponosnim napisom in Kitajci se bodo menda prej seznanili z izdelki naše industrije kot mi sami, posebno, ker je zelo verjetno, da dobi amejnska tovarna tudi naročilo na jeklo za — kitajsko artilerijsko muničijo.

Omenjamo to radi tega, da se vidi, kako malo pozornosti se posveča pri nas razvoju domače industrije, kako radi smo v tem oziru odvisni od tujine, ki nam je povrh še sovražna. Osamosvojitvi se moramo, zmanjšati moramo uvoz in forsirati izvoz, da se zboljša naša valuta. Zato mora tudi država podpirati razvoj industrije, ker ona mora skrbeti tudi za to, da dobi vsi naši ljudje kruha v domovini, da se jim ni treba izseljevati v tujino.

"Made in Jugoslavia." Poskrbimo, da se bodo te besede večkrat čitale na izdelkih naše industrije, ki bodo razpošiljeni doma in na tuje.

Nemčija in ruska slačkorna industrija.

Neka nemška finančna skupina je sklenila z lastniki velikih slačkornih tovarn v južni Rusiji dogovor, da jim stavi znatne kredite na razpolago proti temu, da se je tej nemški skupini zagotovila kontrola ruske slačkorne industrije, kako hitro bodo v Rusiji vzpostavljene normalne razmere za proizvodnjo. Nemška finančna skupina je ustanovila v to svrhu specialni sindikat ter izdelala pogodbo, katero je podpisalo že več ruskih tvrd in ki bo tvorila podlago za vse bodoče pogodbe.

Za ublaženje brezposelnosti.

Za ublaženje brezposelnosti v Italiji je določila italjanska vlada 268 milijonov. Izvršijo se razločne 33 milijonov za vodne naprave v benških pokrajinah in lpa Trinerjevega zdravil, posebno po Trinerjevega Grenchega Vina,

Poštna uprava Združenih držav naznanja nekatere spremembe — glede paketne pošte (Parcel Post) de nekaterih evropskih držav. Maksimalna teža zavojev iz Združenih držav v Avstrijo in obratno je bila povisana od 11 funtov (5 kg) na 22 funtov (10 kg). Poština za vsak paket čez 11 funtov znaša 32 centov za vsako težo do 22 funtov, dodatno k poštini od 12 centov za vsak funt.

Glede pakete pošte v Italijo naznanja se, da v zamislu naznanila italijanske poštne uprave se sedaj dovoljuje uvoz kave v Italijo potom paketne pošte.

Z dnem 4. novembra je bila zopet otvorena paketna pošta z Rumunsko za nepriljubljene zavoje do 22 funtov.

Ameriški poštni uradi sprejemajo od sedaj naprej pisma, dopisnice, trgovske papirje in vzorce za blago, naj bo pošiljatev navadna ali pa pripravljena, za evropsko Rusijo (vstevši Ukrajino, Georgijo in Azerbejdžan) in za azijsko Rusijo. Poština je v zamislu običajnih določb Poštne unije.

Predmeti, prepovedani v pisemski pošti, so: orožje, dokumenti zaleže vsebine za sovjetsko vlado, kokain, opij in druga omamljiva sredstva.

Sovjetska vlada določa, da brez posebne dovoljenja posameznik ne sme sprejemati pisemskih paketov, vsebujejih predmete, ki niso za osebno rabo, in nihče ne sme sprejemati več kot dva poštna paketa na mesec brez posebne dovoljenja.

ADVERTISEMENTS.

"Pijonirji", Trinerjev stenski koledar za 1922.

Ravnokar smo začeli razpošiljati Trinerjev Stenski Koledar 1922. Krasno umetniško delo je polno barv ter bogato na umetniških idejah. Krog srednje slike Napredka je drzno zbranih devet manjših slik, v katerih nam predstavljajo razne dežele svoje slavne pijonirje: Združene države zastopa Fultonov prvi parnik, Anglijo Stephensonova prva lokomotiva, Česoslavaško Komenški, ki si je prvi zamislil ljudske šole, Poljsko Kopernik, ki je prvi dognal, da se zemlja vrti krog sonca, in madama Curie, iznajditeljica radija. Italijo in Jugoslavijo pa njuna pijonirja električne znanosti, Volta in Tesla; Bavarsko Roentgen, pijonir X-zarkev. Na njem vidimo tudi Josipa Trinerja, pijonirja Ameriškega Elksira Grenchega Vina. Koledar je krasen okrask vsake hiše. Pošljite deset centov za pošiljalne stroške (naslov: Joseph Triner Company, 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.) in ne pozabiti opomniti vašega lekarnarja in prodajalca zdravil, naj ima veliko zaprave v benških pokrajinah in lpa Trinerjevega zdravil, posebno po Trinerjevega Grenchega Vina,

VOJNA V CHICAGU.

V čikaškem Packingtownu je izbruhnil štrajk. Posledica tega štrajka so vroči boji.

Četrto stoletja so te delavce vlačili za nos. Kljub temu so si pa po dolgem boju izvojevali existenco, do katere je vsak človek upravičen.

Sedaj jih hočejo kapitalisti strmoglaviti nazaj v revščino in pomanjkanje.

Že vnaprej je bilo verjetno, da se bodo ti delavci v takem slučaju, to je v trenutku popolnega obupa, posevni drugače obnašali, kot bi se obnašali gospodje železniški konduktorji, gospodje stavci in druge bolj "aristokratske" delavske skupine.

V Chicagu ni v boju le mož, družinski oče, ampak je v boju cela družina.

To pa iz enostavnega vzroka, ker tam služi cela družina, ker delajo vsi, ker je Packinghouse zaslužil vse — očeta, mater in otroke.

Bore se ženske in otroci, ker poznajo suženjstvo in slutijo strašne posledice, če bi znagali v boju veleklavci.

Res je, da v zadnjih dveh letih ni bilo v klavninah zaposlenih toliko žensk in otrok kot prejšnja leta.

Vsled razsodb zveznega sodnika Altschulera so dobivali možje, zaposleni v klavninah, plačo, s katero se je skoraj dalo živeti.

Neki tukajšnji list je dobil od svojega čikaškega dopisnika zanimivo poročilo, iz katerega navajamo naslednji odstavke.

— Lansko leto se je tem ljudem življenje nekoliko olajšalo. Res je, da morajo izvanredno težko delati, toda vse to je bilo pozabljeno, kajti zaslužili so vendar le toliko, da jim ob težkem delu ni bilo treba misliti, kako se bodo preživeli. Neke vrste družinsko življenje je zavladalo v dotičnem okraju. Ljudje so zahajali v kinematografe in v večerne šole. Iz te nekultivirane balkanske narodnostne zmesi se je imela roditi nova civilizacija.

Tako je kazalo, vresničilo se pa ni. Sedaj je prišlo zadnje skrčenje plač, tretje v štirih mesecih. Veleklavci nočejo več plačati, kot so plačevali pred vojno.

Temu so se pa zoperstavili možje in žene in otroci z zobmi in nohtmi in vsem drugim orožjem, ki ga imajo na razpolago.

V skrajnem obupu se branijo, da bi ne bili zopet strmoglavljeni v brezdnó, katero so prej imenovali življenje, dočim ga sedaj smatrajo za peklo.

Ti možje, ženske in otroci čikaškega Packingtowna se bore za solnični žarek, ki je prisiljal skozi motna okna njihovih tesnih stanovanj ter hoče sedaj izginuti za vedno.

Branijo se in bore, toda umakniti se bodo morali državni oblasti in težki milijonarski možnji.

Premagani bodo, ker je njihov boj naperjen samo proti veleklavcem in ker ni boj vesoljnega delavstva naperjen proti vesoljnemu kapitalizmu.

Iz Slovenije.

Fatalen položaj

list "Jugoslavija" se trudi in za je brezdomno mesto ljubljanske-govarja Kocmurjev predlog, ki je ga podžupana. Že tri podžupane vzbudil splošno veselost in veliko si je izvolil černo-rdeči blok zaupanje v uspehe komunalne po-v ljubljanskem občinskem svetu, litike modro-črno-rdeče koalicije, toda nikomur ni bilo usojeno, da Res lepo gospodarstvo se obeta, ostane na svojem mestu. Prvega ko en del sedanje magistratne vedžupana dr. Periča so dvignili čine smatra predloge načelnika fi-na županski stol, drugi Ambrožič nanačenega odseka za resne, drugi sejeje odpovedal, ker mu je bilo del pa za dovtipe!

list "Jugoslavija" se trudi in za je brezdomno mesto ljubljanske-govarja Kocmurjev predlog, ki je ga podžupana. Že tri podžupane vzbudil splošno veselost in veliko si je izvolil černo-rdeči blok zaupanje v uspehe komunalne po-v ljubljanskem občinskem svetu, litike modro-črno-rdeče koalicije, toda nikomur ni bilo usojeno, da Res lepo gospodarstvo se obeta, ostane na svojem mestu. Prvega ko en del sedanje magistratne vedžupana dr. Periča so dvignili čine smatra predloge načelnika fi-na županski stol, drugi Ambrožič nanačenega odseka za resne, drugi sejeje odpovedal, ker mu je bilo del pa za dovtipe!

Zaplamba ljubljanskega lista.

"Jutro" z dne 6. nov. poroča: Včerajšnje številko "Naše Moči" glasila duhovniške struje v klerikalni stranki, ki policija v celnem obsegu zaradi protidržavnega in protivojaškega hujskanja zaplenila in uničila vso naklado. Obnemem prepovedala drugo izdajo zaplenjene številke. Pisanje "Naše Moči" je bilo v zadnjem času že jasnice, stavbeni material proda, a potem kupi nov material in na stavbiških zgradb stanovanjske hiše. Glasilo Jugoslav. soc. dem. stranke "Naprej" imenuje ta predlog svojega sodruga dovtip,

Predlog in dovtip.

Sodrugi Kocmur je stavil v finančnem odseku ljubljanskega občinskega sveta duhovit predlog, ob levici župana, so pa vstaknili v vojaško sukunjo! Kdo pač pride sedaj na yusto?

list "Jugoslavija" se trudi in za je brezdomno mesto ljubljanske-govarja Kocmurjev predlog, ki je ga podžupana. Že tri podžupane vzbudil splošno veselost in veliko si je izvolil černo-rdeči blok zaupanje v uspehe komunalne po-v ljubljanskem občinskem svetu, litike modro-črno-rdeče koalicije, toda nikomur ni bilo usojeno, da Res lepo gospodarstvo se obeta, ostane na svojem mestu. Prvega ko en del sedanje magistratne vedžupana dr. Periča so dvignili čine smatra predloge načelnika fi-na županski stol, drugi Ambrožič nanačenega odseka za resne, drugi sejeje odpovedal, ker mu je bilo del pa za dovtipe!

Slacker.

Povest o ameriskem slackeru in njegovih doživljajih.

Poroča Don Knight.

(Konec.)

Jose je bil med tem zopet sprejet med vojake, deloma raditega, ker so potrebovali ljudi, v glavnem pa, da vidijo, kako se bo obnašal, ko bo moral streljati na Amerikance ter jih ropati. V boju se je že precej dobro izkazal, a vedno je izgrabil svoj cilj in noben izmed devetih Amerikancev, ki so bili ubiti v tem boju, ni padel od njegove roke.

Ko se je vrnila četa banditov v taborišče, je bil general, ki je poveljeval oddelku, tako jezen zaradi velikih izgub, katere so imeli banditje, da je sklenil vprizoriti nadaljnjo ekspedicio na ameriško ozemlje. Prišlo je do bitke, v kateri so padli štirje ameriški kavalristi.

Odkar je postal Jose zopet vojak, je napravil precej velik utis na emozmed "soldaditas", kateri je bilo ime Margareta. Izgledala je stara kakih trideset let, a bila je v resnici komaj trinajst. Nekega večera ji je Jose povedal, da je bil ranjen v bližini Agua Prieta in da ga je ozdravila stara Čona. Kakorhitro je slišala deklina to ime, je izjavila, da mora biti to njena mati, o kateri ni že dolgo časa ničesar čula. Sklenila sta pobegniti in Jose je obljubil nesrečni, prežgodaj ostareli deklici, ki jo bo povedel k njeni materi, kjer se bo lahko odpočila po rojstvu otroka. Nikdo bi ne imel ničesar proti temu, če zapusti armado radi stanja, v katerem se je nahajala, kajti sprico številnih naglih pohodov banditov je bila prej bremena zanjo kot za koristen član tolpe. Postili so jo torej, dobro založeno z živili in tobakom, na neki rečni približno 30 milj od doma njene matere.

Jose ji je obljubil, da bo pobegnil ter se ji pridružil v dvajsetih dneh. V naslednjih noči je Jose pridružen službi pri konjih in ko so vsi banditi pospali, je vzela svojega konja ter nekega drugega in odšla, da izpolni obljubo, katero je dal Margareti.

Jahal je hitro ter šel celih trideset milj po Little Red River navzgor ter odjahal proti rečni, kjer se je nahajala Margareta. Oba skupaj sta nato odpotovala proti koči stare Čone.

Že sta videvala v daljavi ponižno kočico Čone, ko sta zapazila, da jima sledi oddelek banditov. Jose je zbežal ter pustil Margareto, a nasledovalci so streljali in kmalu sta padla konj in jezdec. Ko so prišli osvetniki na lice mesta, ni bilo nobenega sledu več o življenju. Vzeli so orožje in sedlo ter odjedli nazaj.

Margareti, ki je šla proti mestu, kjer sta padla Jose in konj, se je pridružila tudi stara Čona, ki je slišala streljanje ter prišla gledat, kaj se je zgodilo. Obe sta hitro dognali, da je še vedno živ nakar sta pogledali rane. Kost ene noge je bila razbita in to najhujšo rano sta obvezali kot sta pač znali, kajti drugače bi ranjeni umrli vsled izgube krvi. Z velikim naporom sta ga obe odnesli v kočico, kjer je izjavila Čona, da bo šla v Ymenez ter privedla nazaj seboj ameriškega zdravnika, ki se je oženil z neko Mehikanko ter postal mehiški državljani.

Zdravniki je prišel ter po kratki preiskavi rekel, da je treba nogo odrezati, da reši življenje ranjenca. Odšel je ter privedel seboj nekega dijaka, da mu pomaga pri operaciji. Odrezal mu je nogo tri palece pod kolonom ter obljubil, da se bo vrnil naslednjega dne, da vidi, kako se godi bolniku.

Prišel je v resnici, a šele po preteku štirinajstih dni je bil Jose toliko boljši, da je mogel govoriti.

Doktor Henderson, — je rekel po angleški, — vi ste Amerikane in tudi jaz sem in hočem vam povedati, da nisem vreden skrbi katero mi posvečate v družbi teh dveh žensk. Jaz sem ubežnik iz armade in kar je še slabše, zapustil sem deklino, ki mi je zapala ter zaslužil smrt. Vem, da mi ne bodo moji rojaki nikdar odpustili, vendar pa upam, da se bo Bog, ki vse ve, zadovoljil s kaznijo, katero se mi prestal. To je edino upanje, ki ga imam.

Pretekli so trije meseci, predno se je mogel Jose gibati nekrog s pomočjo bergelj in med tem časom se je boljše seznanil z dr. Hendersonom.

Po preteku nadaljnjega časa si

se boš vrnil k meni ter sem čakala nate, verja svojemu spominu.

— Ne, ne, Luz, — je odvrnil on. — Jose je mrtev. Jaz sem Pedro Gonzales. Če čutiš še kaj ljubezni do njega, ne zaupaj tega ni-Fomur drugemu kot Bogu samemu. Sedaj po odnesi to svojemu dobremu očetu.

Nato ji je izročil denar in jo odvedel iz hiše, kati vedel je, da se ni bo mogel premagati, če bo ostala še kaj časa v njegovi bližini. Ni je hotel namreč potisniti na nizko stališče, na katerem se je nahajal on sam.

Ko se je deklina vrnila domov in je njen oče pronašel, da je deklina dosti več denarja kot ga je mogel zahtevati, je rekel svoji heerki, naj se vrne naslednjega dne na renčo ter se zahvali v imenu cele družine dobremu Pedru.

Luz je to seveda z veseljem storilo, a ko je prišla na renčo, je izvedela od stare Čone, da je odšel Pedro v gore, da poišče govedo, ki nosi znak družine Reyes. Pedro je rekel, da se bo vrnil še le čez en mesec, in ona, Čona, bo medtem opravljala dela na renči.

— Zakaj pa delate tako trdo za tega človeka? — je vprašala Luz.

— Ali je mogoče vsaj sorodnik?

— Čona je našla priliko, da govori s kakim človekom o svojih doživljajih ter rekla:

— On je edini človek na svetu, ki je postal z menoj kot s človeškim bitjem.

— Kaj pa je storil za vas?

— Vrnil mi je moje Margareto, ki je bila pri banditih.

— Čona je povedala nato celo povest ter tudi rekla, da je v deliriju, ko je ležal ranjen, neprestano klical njo, Maria de la Luz in da je ona brez druma ona deklina, katero je klicat.

Luz se je vrnila domov ter ni videla Pedro do naslednjega meseca, ko je zopet prišla po najemnom. Oba sta znala izvrstno kontrolirati svoja čustva ter skušala govoriti le o poslih, a kljub temu mu je Luz z izrazi, katere je moral razumeti, pokazala, da je njena ljubezen do njega še vedno živa in da bo vedno prvi v njegovem sreću. Ni ga mogla imenovati Gonzalesa ter se je zopet poslužila starih izrazov.

— Mi alma, — mu je rekla, — midva bova lahko še srečna ter živela kot dva nameravala.

— Ne, Luz, — je odvrnil on. — Ti zaslužiš moža, ne pa pohabljenca. Ti si vredna moža, ki bo tudi vreden tvoje ljubezni. Ti si najboljša ženska, kar jih je kedaj živelo na svetu.

— Dolgo in trdo si se boril, da si popravil krivico, katero si storil ona, — Sedaj, ko si omogočil naši družini povratek na stari dom, nas ne smeš zapustiti.

Pedro je bil seveda le človek, ki je še vedno ljubil deklino. — Kakšen je bil njegov odgovor, to bo ostalo tajno, a ko sta prišla iz sence dreves, so bile oči Luz rdeče in srečne, in tudi Pedro je izgledal mlad kljub svojim sivim lasem.

Najbolj važna novica je obstojevala v tem da je našel Pedro v gorah nekako dvajset krav, z znamenjem družine Reyes in v družbi teh krav se je nahajalo enako številno telet, ki so pripadala lastniku krav. To je predstavljalo dober pričetek. Prišla pa je nadalje novica, ki je razveselila vse.

Villa se je vdal ter dobil od vlade veliko farmo in begunci, ki so pribežali na ameriško ozemlje, so se lahko vrnilo domov ter se zopet posvetili mirnemu delu.

Tudi družina Reyes se je vrnila in Novo leto so obhajali v starem domu. Kmalu nara pa je bilo objavljeno, da se bosta Pedro in Luz poročila. Druge deklince so pogosto vpraševale Luz, zakaj se hoče poročiti s pohabljenecem, ki je navidez toliko starejši od nje.

— Ker ga ljubim, — je odvrnila ona ponosno.

Novo Dantejevo delo?

Francoz Castels je že leta 1881 našel veliko pesniško zbirko — "Il Fiore" (Cvetlica), sestojeca iz 232 sonetov v knjižnici v Montpellieru. Za avtorja takrat niso vedeli, vedeli so samo to, da se imenuje Durante (skrajšano — Dante) in da je zbirko spesnil v zadnjih desetletjih XIII. stoletja v Florenci. Sedaj je mogel italijanski umetniški zgodovinar Guido Mazoni ugotoviti, da je to delo ustvaritev slovitega Danteja Alighierija, ker ima mnogo sličnosti z "Božansko komedijo".

Slovani po svetovni vojni.

V Stockholmu je izšlo zadnje delo pokojnega A. Jensena pod naslovom "Po Romanovs oeh Habsburgs ruiner, kulturpolitiska nutidsstudier". — Na razvalinah Romanov in Habsburgov kulturno-politična študija iz sedanjosti. To je zadnje delo velikega slovanofila A. Jensena. — Pred petimi leti je napisal Jensen knjigo o Slovanih po vojni. Med drugim pravi, da so Slovani po vojni največ pridobili, ker so nastale nove slovenske politične formacije, ki igrajo v političnem in gospodarskem ozirju prvo vlogo v Srednji Evropi. Preje so gospodovali v Evropi Germani, sedaj bodo gospodovali Slovani. Jensen piše: — Prapotoval sem vse slovenske dežele od Volge do Adrije, od Karpatov do Atosa, povsod so me najlepše sprejeli in povsod imam mnogo prijateljev. Toda to me ne sme ovirati, da ne bi sodil objektivno o novih slovanskih državah. Jensen misli, da bi bilo najbolje, ako se vsa Evropa organizira po vzoru Združenih držav. Ako se to kar najprej ne izvede, bi se moglo zgoditi, da bi Amerika sama to uredila, ker je ona zelo enažirana naprimer v Rusiji. Velika ovira za to sta še prevelik nacionalizem in sovražnost, ki ne pustita malim narodom živeti, čeprav imajo načelu samoodločbe vsak narod enako pravico do življenja. Zato se mlade nove države ne smejo preveč izolirati z različnimi carinami in zapiranjem meja. — Jensenova knjiga je razdeljena na več poglavij. Nas zanima predvsem jugoslovansko vprašanje, kakor si ga je zamislil Jensen. — Ko je bil leta 1916, v Beogradu, so mu pravili takratni uradniki bivše monarhije, da bo prišel Beograd po sklenjenem miru na vsak način pod Madžarsko, toda zgodilo se je drugače. Beograd je postal središče bodoče Jugoslavije, ideje, ki je danes le na papirju kakor Zveza narodov. — Za sedaj več narode Jugoslavije samo podobnost jezika, ker so po kulturi, zgodovini in veri razdeljeni v tri različne veje: za nad tisoč let. Dokler so Nemei in Madžari preganjali Srbe, Hrvate in Slovence, so bili ti toliko bolj složni v domovini in izpostavljeni do Jugoslovani! Zanimivo pa je vsekakor, kaj piše list nove stranke o Trstu. Pravi, da Trst, ki je bil pod Avstrijo za Dunajem najbogatejše mesto, je spravila nemarnost italijanske vlade danes v najžalostnejši položaj. Tri leta, se že minula od dneva odrešenja iz brezposelnost, obup in revščina divjajo v našem mestu. Kriva je vlada, ki kaže, da je vredna manj od proslule avstrijske vlade.

Novo laška stranka v Julij-ski Benečiji.

Pred nekaj dnevi se je pojavila v Trstu nova politična organizacija, ki se je postavila v nasprotje s fašizmom in se je proglasila za nositeljico D'Annunzijeve ideje. Fašisti so bili dosedaj izrazito protisocialistična organizacija. Nova organizacija pa se dviga proti tej fašistovski praksi in izvaja, da domovina ne zahteva, da postanejo italijanski mladeniči krvniki socialistične misli. V svojem glasilu navaja na va stranka več odstavkov D' Annunzijeve ustave, navajajoč, da je "Reggenza del Carnaro" povsem ljudska vlada, da je njen temelj sila produktivnega dela, njeno načelo pa ureditev najširše avtonomije. Nova stranka se hoče boriti do končne zmage — "resnične Italije, ki ni Italija kapitalistov, kateri jo uničujejo, — marveč Italija delavcev in vseh, ki proizvajajo. Italija ljudstva. Italija, ki se dir gesla: Svoboda in skupnost, delo in kruh vsem." To se čuje jako lepo, ali ob vsako resnost pride nova stranka, ko čitamo v njenem glasilu besede polne sovražstva in preziranja do Jugoslovani! Zanimivo pa je vsekakor, kaj piše list nove stranke o Trstu. Pravi, da Trst, ki je bil pod Avstrijo za Dunajem najbogatejše mesto, je spravila nemarnost italijanske vlade danes v najžalostnejši položaj. Tri leta, se že minula od dneva odrešenja iz brezposelnost, obup in revščina divjajo v našem mestu. Kriva je vlada, ki kaže, da je vredna manj od proslule avstrijske vlade.

ADVERTISEMENTS.

ZAHVALA. Frank Sakser State Bank. New York, N. Y.

Če imate kile poskušajte to brezplačno. Prilagodite se vsaki kili, stari ali novi, veliki ali mali, in vi ste na poti, katera je tisočere prepričala. V dokaz se pošilja zastonj.

Vsak, kdor ima kilo, možki, senška ali otrok, naj piše takoj W. S. Rice, 270 A. Main Street, Adams, N. Y. za prosto poskušanje tega čudovitega pomirjujočega sredstva. Samo denite na kile, pa se bodo mileče začele krčiti. Skrajno se tako da se odprta naravnim potom zapre. Ni vam treba nobenega nosilca, več, nobenega pasu ali priprave. Ne zamudite priložnosti po to prosto poskušanje. Tudi če vam kila ne naga, zakaj bi imeli vse svoje življenje nositi? Zakaj bi trpeli to nadlogo? Najhna in nedolžna kila lahko privede gnitja. Zakaj bi se izpostavljali tej nevarnosti ter prili na operacijsko mizo? Velika množica možkih in žensk se dnevno bliža temu riziku ravno zato, ker jih ne ovirajo pri delu in hoji. Pišite takoj po to prosto poskušanje. Ker je v resnici čudovito stvar, ter je pomagala odpraviti kile, ki so bile tako velike kot dve možki pesti. Poskušajte in pišite takoj, služec se spodnja kupona.

Zastonj za kilo. W. S. Rice, Inc. 270 A. Main St., Adams, N. Y. Pošljite mi popolnoma brezplačno za poskušanje zdraviljenje vzorce vašega pomirjujočega sredstva za kilo. Ime: _____ Naslov: _____ Priloga: _____

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila yzdrzujejo zdravje v družinah. Kašel in prehlad. Severa's Cough Balsam. GROZDJE! GROZDJE! PO ZNIŽANI CENI.

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE. Slovensko angleški slovar, Anglesko-slovenski in Slovensko-angleski slovar, Nemški abecednik, Pravilo dostojnosti, Slovensko-nemški slovar, Angleska brez učitelja, Cirilica, Navedilo za čitanje in pisanje srbsčine v cirilici, Dektetova, Spisal Anton B. Jęglic, Gospodinjstvo - Pungolj, Frakcijska knjiga za naše gospodinjstvo, Hitri računar, Praktični računar, Knjiga o lepem vedenju Urbanus, Mladeničev, Ant. B. Jęglic, I. zvezek, II. zvezek, Navsef, za hišo in dom, Koristna knjiga za vsako hišo, Pravila za oliko, Dr. J. Dostojen, Varčina kuharica, za slabe in dobre čase, RAZNE POVESTI IN ROMANI, Jos. Jurčič, 4. zv.: Svet in sad, Hči mestnega sodnika itd., Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin, Sin kmetkega cesarja itd., Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman, — Tugover, tragedija, Dve sili — Ksaver Meško, Dva brezdnice, Ni vze zlato, kar se svetliti itd., Patrja, povest iz irske junake dobe, Pod sveobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv., 2. zv., Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan, Romarica, povest, Sisto e Sesto, povest iz Abrace, Zilke in povesti, Ksaver Meško, Student naj be, — Naš vsakdanji kruh, Vesele povesti: Za možem, — V pustiv je šla, — Prava med bratova, Vojnimir ali poganstvo in krst, povest, Zvezarjeva hči, Zanimiva povest iz dežele, eter Zgaga, Dolji z orožjem, Knjige družbe Sv. Mohorja, Duhovni boj (304 str.), Mesija (1. zv.), Mesija (2. zv.), Podoba iz narave, Svetloba in senca, Slov. večernice, povesti iz kratkega časa, Trojka, Zgodovina slov. naroda (8. zv.), Zgodovina slov. naroda (6. zv.), Mladim srcem (2. zv.), Spisal K. Meško, Knjiga za lahkomiselnost ljudi, Spisal I. Cankar, 2.00, 2. zv. Darovana, Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov, 2.00, 3. zv. Jeruč Zmagoval, povest, — Med Plazov, tirolska povest, 2.00, 4. zv. Male življenje, povest, 2.00, 5. zv. Zmaja kmetka vojvodka, zgodovinska povest, 2.00, 6. zv. Gozdarjev sin — Finžgar, povest, 3.00, 7. zv. Prihajč, Zanimiva povest, 3.00, 8. zv. Brencelj: Kako sem se jaz likal, 1. zvezek, 1.00, 9. zv. Brencelj: Kako sem se jaz likal, 2. zvezek, 1.00, 10. zv. Brencelj: Kako sem se jaz likal, 3. zvezek, 1.00, 11. zv. Brencelj: Kjubljanske slike, (Požobe ljubljanske mesta), 75, 12. zv. P. Coloma: Juan Miseria, Povest iz španskega življenja, 75, 13. zv. Ne v Ameriki, Po resničnih dogodkih, 75, ŠPILMANOVE POVESTI, 2. zv.: Maron, kršanski deček iz Libanon, 25, 3. zv.: Marijina otroka, povest iz kavkaskih gor, 25, 4. zv.: Praški Judek, povest, II. del, 25, 5. zv.: Vojniško povesti, 50, 6. zv.: Kraljičin nezak, Zgodovinska povest iz Japonskega, 30, 7. zv.: Zveščin sin, povest iz vlade Akbarja Velikega, 25, 8. zv.: Rdeča in bela vrtnica, povest, 30, 9. zv.: Eorčjska brata, Črtica iz misijonov v Koreji, 30, 10. zv.: Eaj in snaga, povest iz Amata, 30, 11. zv.: Prigoda huroškega glavarja, povest iz zgodovine katarske, 30, 12. zv.: Angelj sužnjev — Frazilsko povest, 25, 13. zv.: Zlatokop, povest, 30, 14. zv.: Prvi indijanci ali vojnja v Nikaraguo, 30, 15. zv.: Preganjanje indijskih misijonarjev, 30, 16. zv.: Mada mornarja, povest, 30, SPIS ZA MLADINO, Bob za mladi zob, pesnice, 30, Dedek je pravil, pravilice, 40, MOLITVENIKI, Skribe za dušo: v usnje vezano, 1.80, v platno vezano, 90, Raječki glasovi: v platno vezano, 90, v kost vezano, 1.70, v usnje vezano, 1.80, Sveta ura: v platno vezano, 1.00, Marija varhinja: v usnje vezano, 1.80, Pot v nebesa: zlata obroza, platno vezano, 90, Oza nove Testament, 23, RAZGLEDNICE: Gožiče, različne, ducat, 20, Noveletne, različne, ducat, 20, Zakavne, različne, ducat, 20, Newyorške, različne, ducat, 20, Panorama mesta New York, 20, 25 slik, Panorama mesta Celje, 21 palcev dolge, 25c, Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Vdova Leruž. Spisal E. Gaborian.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P.
Francoski detektivski roman.

85 (Nadaljevanje.)

Vsled tega je pričel s pripravljeno lekcijo ter z nastavljenjo pastjo.

Nenadni izbruh mlade ženske ga je nekoliko vznemirila, a nadaljeval je, kajti zaupal je slučajem v govoru.

— Torej hočete preprečiti ženitev Noela? — ga je vprašal.

— Njegovo ženitev, — je vzključila deklica, — ubogi dečko. Če ne bo zadel na hujo oviro kot sem jaz sama, bo njegova pot precej gladka. Naj se oženi, ta dragi Noel, čimprej temboljše in naj nikdar več ne slišim o njem.

— Potem ga ne ljubite? — je vprašal stari možak, presenečen vsprito te odkritosrčnosti.

— Čujte, gospod Jaz sem ga strastno ljubila, a sedaj je vsega tega konec. Skozi štiri leta sem živela neznožno eksistenco, — jaz, ki tako strastno ljubim zabavo. Če me Noel ne zapusti, ga bom morala pustiti jaz. Jaz sem sita ljubimca, ki zardeva radi mene ter me zaničuje.

— Če vas zaničuje, je to komaj razvidno tukaj, — je rekel oče Tabaret ter vrgel narekrog po sobi pomemben pogled.

— Vi mislite, — je vzključila deklica ter se dvignila, — da izdaje dosti denarja zame. To je res. On pravi, da se je uničil radi mene. To je zelo mogoče, a kaj briga to mene? Jaz nisem trdosrčna ženska ter bi mela veliko rajše manj denarja ter več ljubezni. Moje zapravljanje je bilo le posledica jeze in dolgočasja. Gospod Gerdy postopa z menoj kot z vlačugo in jaz se obnašam kot taka. Na ta način sva kvit.

— Vi veste dobro, da vas obožuje.

— On? Jaz vam pa rečem, da ga je sram mene. On me skriva kot tajen greh, tajen zločin. Vi ste prvi izmed njegovih prijateljev, s katerim sem govorila. Vprašajte ga, če se je kedaj peljal z menoj. Izgleda kot da pomenja zanj nečast že sam stik z menoj. To mi je pokazal zadnji torek, ko sva šla v gledališče. Najel je celo ložo. Ali pa mislite, da je sedel poleg mene? Izginil je in celi večer ga nisem več videla.

— Kako? Torej ste se morala sama vrniti domov?

— Ne, koncem igre, skoro ob polnoči se je milostno zopet prikazal. Nato sva šla skupaj na operni ples, kjer sva večerjala. To je bilo lepo. Na plesu pa ni hotel sneti svoje maske. Pri večerji sem se morala obnašati proti njemu kot proti popolnemu tujcu, ker se je bal svojih prijateljev.

— To je bil torej oni alibi, katerega je pripravil Noel za slučaj zadrege.

Če bi ne bila deklica zatopljena v svoje lastne misli, bi Julijeta brez dvoma zapazila poglede očeta Tabareta ter prenehala.

Bil je bled kot zid ter se tresel po celem životu.

— Dobro, — je rekel ter napravil naravnost nadčloveški napor, da artikulira svoje besede, — večerja pa je bila kljub temu živahna.

— Živahna, — je ponovila deklica ter skomignila z rameni. — Vi bi ga komaj spoznali. Če ga boste kedaj povabili na večerjo, pazite na pijačo. Pil je kot kak mornar, ki ni prišel že dve leti na kopno. Pri drugi steklenici je bil že tako pijan, da je izgubil vse, kar je imel pri sebi, — svoj površnik, denarnico, dežnik, dozo za smodke...

Oče Tabaret ni mogel še nadalje poslušati. Skočil je na noge kot norec.

— Podli lopov, — je vzključil, — nesramnež! — On je, a imam ga.

Pri teh besedah je pohitel iz sobe ter pustil Julijeto tako preplašeno, da je poklicala služkinjo.

— Dekle, — je rekla, — jaz sem napravila neko strašno napako. Izdala sem neko skrivnost. Vem, da sem storila nekaj napaknega ter čutim to. Ta stari možak ni bil prijatelj Noela. Prišel je, da me spelje za nos in to je tudi storil. Brez dvoma sem govorila proti Noelu, a kaj je moglo to biti? Skrbno sem premišljala, a ne morem najti tega. Kljub temu pa ga je treba posvariti. Napisala bom par vrstic in ti pojdi po slo.

Ko je sedel oče Tabaret zopet v kočijo, se je odpeljal proti policijski prefekturi. Noel morilec! Njegovo sovraštvo je bilo sedaj prav tako brezmejno kot je bila preje njegova zaupajoča in verna ljubezen. Grdo je ravnal z njim in podlo ga je osleparil največji, najnikotnejši lopov na svetu. Hrepenel je po osveti ter si skušal izmisliti kako kazen, ki bi bila primerna velikosti zločina.

— On ni le umoril! Klavdine, — si je mislil, — temveč tudi uredil celo stvar tako, da se obtoži ter spozna krivim nedolžnega človeka. Kdo ve, če ni ubil tudi svoje uboge matere?

Obžaloval je, da so odpravili natezalnice in druge mučilne priprave, one rafinirane okrutosti Srednjega veka, nad katerimi se ponavadi tako zgražamo.

Gilotina je prehitra. Obsojeni ima komaj časa občutiti mrzlo jeklo, ki odreže njegovo glavo. S tem, da se je skušalo odpraviti smrtne bolesti, se je napravilo iz smrtne kazni skoro zabavo in užitek.

Tabareta je vzdržala pokoni edinole gotovost, da bo prijel Noela, ga izročil pravici ter se osvetil.

— Jasno je, — je mrmral, — da je pozabil ta lopov omenjene stvari na železnici v svoji naglici, da se pridruži ljubici, ki je čakala nanj. Ali je mogoče že vzel te stvari? Če je bil tako pameten ter šel pogumno tja pod izmišljenim imenom, nimam nikakih dokazov proti njemu. Pričevanje te madame Šafur gotovo ne bo na moji strani. Ko bo videla svojega ljubčka v nevarnosti, bo zanikala vse, kar mi je povedala. Rekla bo, da jo je Noel zapustil šele po deseti uri. On pa gotovo ni šel na železnico.

Nekako sredi Rue Richelieu se je lotila očeta Tabareta nena doma slabost.

— Imel bom napad, — si je mislil, — Če umrjem, mi bo Noel ušel ter bo vedno moj dedič. Človek bi moral vedno nositi pri sebi svojo oporoko, da jo uniči, če treba.

Nekako dvajset metrov naprej je videl na neki hiši napis zdravnika. Ustavil je voz ter pohitel v hišo.

Bil je tako razburjen, tako ves iz sebe, da se ga je zdravnik naravnost ustrašil, ko je Tabaret zakričal nanj:

— Spustite mi kri!

Zdravnik je pričel ugovarjati, a stari možak je že slekkel sukno, zavil svoj rokav ter rekel hripavo:

— Spustite mi kri! Ali hočete, da umrem!

Zdravnik se je konečno pokoril in Tabaret je odšel pomirjen in olajšan.

Eno uro pozneje, obožčen s potrebnimi polnomočmi ter v spremstvu nekega policista se je podal na železnico, v oddelek za izgubljene stvari, da prične s preiskavo.

Našel je to, kar je pričakoval. Na večer Pustnega torka so našli v vagonu drugega razreda vlaka št. 45 velik površnik ter dežnik. Pokazali so mu obe stvari in on je spoznal v njih last Noela. V enem žepu velike suknje je našel par sivih rokavic, raztrganih in umazanih ter povratni tiket iz Šatu, katerega se ni rabilo. Ko je hitel naprej pri zasledovanju resnice, je vedel oče Tabaret le predobro, kaj vse je pomenjalo to. Njegovo prepričanje, stvorjeno ob času, ko mu je razkril Kleržo pustolovstva Noela, je bilo ojačeno od onega časa naprej s tišo okoliščinami. V hiši Julijete pa je postal pozitivno prepričan o krivdi Noela. Ko pa je postalo vse jasno, ko je bil vsak dvom izključen, pa je bil potr.

(Dalje prihodnjik.)

Nov požig na Koroškem.

Iz Kazaz pri Sinčivasi poročajo: Še nismo se pomirili po požaru pri Kosu z dne 2. vinotoka in še komaj so tam ugasnile zadnje še tleče iskre, že spet so tri hiše paše vasi postale žrtev požara. Zakaj v noči od 21. do 22. minolega meseca, ko je vsa vas že spala in je bilo čisto tiho na vasi, — je naglova izbruhnil ogenj pri p. d. Bogaču, pri vsikdar odlojubni hiši, v kateri gospodarita po smrti staršev zdaj dve v vsem vestni in značajni in pošteni sestri, Mojca in Franca David. — Začelo je goret v škopnici za skednjem. Naglo kakor bi trenil z očmi je bil ves skedenj, uta za stelo in v zvoze, prostor nad hlevom, hiša s podstrešjem, dvema sobama in kuhinjo v ognju. — Le okolnosti, da se je še pravčasno zbudil na vrhu speči deček Lorene ter zapazil požar, ki se je bližal njegovemu ležišču, ter zavpil, hiteč po stopnicah navzdol v vežo: — Teta, teta, gori, gori! — se je zahvaliti, da si je družina mogla rešiti vsaj gole življenje, upustiti živino in svinje ter spraviti izpod strehe še nekaj malega obleke in gospodarskih potrebščin. Ogenj je uničil vse, kar je dosegel gorljivega: slamo, seno, deteljo, žito, pleve, razna hranila, oblačila, perilo, gospodarsko orodje, zaboje, skrinje, duri, okna, poče, stene, stole in druge reči ter visoko ožgal tri velike, na različnih straneh hiše stoječe starodavne lipe. Kljub temu, da ni bilo vetra, je planil ogenj od Rogača še na levo in desno in upeljal z bliskovito hitrostjo tudi pri sosedih: Ilgu (Luka Kumer) in Kolarju (narodno zavedna hiša) (Klara Palej) vse, kar ni bilo zidano ali železno. Pri Ilgu je zgorela hiša z novo gostilno, dva velika skednja z vso vsebino, to je vsemi letošnjimi

mi gospodarskimi pridelki in raznimi gospodarskimi orodji in stroji, svinjaki in v podjunskega slogu postavljena stara dvonadstropna žitnica polna vsakovrstnega žita in drugih živil, zlasti zabele in moke. Istočasno se je vnelo zaradi velike vročine in suše tudi pri Kolarju, kjer je ogenj z lahkoto snel lesenine: skednja, hleva ter šele pred nedavnim časom na novo zidane hiše ter odnesel na svojih strašnih, vročih krilih v zrak uto za kola in svinjake, da se ne vidi, kje so stali. Tudi ta dva posestnika nista mogla izvesti svinj in živine rešiti kaj več drugih stvari. Zgorle so večinoma tudi kure in pri Ilgu tudi pridni hišni pes, ki je imel prav policijsko naturo in je zlasti ponoči s pozornim očesom motril vso okolico in pazil, kdo gre in pride, ta večer je bil pa po neprevidnosti zaprt v skednju, iz katerega se ni mogel rešiti. V nevarnosti je bila tudi farna cerkev, župnišče, šola in vse druge hiše na vasi. — Škora znaša skupno najmanj enajst milijonov nemško - avstrijskih kron. Pa kako je nastal požar? Po neprevidnosti ne. Zakaj vse je že celo uro spale, ogenj na ognjišču je bil pogašen in ni začelo goret v dimniku ali v kuhinji, ampak v škopnici. Očividno je moral sovražen človek ogenj tam — podtakniti. Na kakšen način, ali z vžigalico ali s tlečo elgareto ali z zažigalno vrvice, je vseeno. — Mogel je to storiti, ker ga nihče ni mogel videti, ker je bilo vse temno. Gotovo je moral kdo malo prej na vas priti, ker so kratko pred požarom psi na vasi tako lajali. Slutili so sumljivega človeka. Da ni mogel nastati o-genj slučajno, je dokaz tudi to, da je začelo goret v bistem času kakor zadnjič pri Kosu. Ali ni

razvidno iz tega, da tiči v vsem nameni? In zakaj je nastal požar spet v temni, popolnoma tihi noči, in sicer spet pri hiši, ki je glasovala lani za Jugoslavijo? Ali se ne vidi iz tega cilj požigati pri "čuših", kakor nas imenujejo, obvarovati pa one, ki so lani glasovali za Nemško Avstrijo? — Pa slučaj je hotel, da je prišlo vse drugače, kakor je bilo zamisljeno. Kajti prvokrat, ko je pogorel Kos, je pogorel zraven tudi skedenj pri Žužovu, ki je bil — kljub temu, da ne zna mnogo nemški, vedno "stramdeutsch", in zdaj drugkrat tudi pri Ilgu, kjer so še 9. in 10. z godbo in plesom slovesno obhajali obletnico za Slovence nesrečnega plebisaita. Kljub temu, da se je pogorišče pri Kosu še kadilo. Ali bi ne bilo lepše, da bi bili vsaj za letos to veselico opustili?

Prepričani smo, da nam Slovence požiga zlobna roka, ki je tako zlobna, da ji je malo mar, če poleg naših pogorijo tudi drugi na vasi. Najhuje pri vsem tem pa je to, da človek ne ve, kdo je oni požigalec, ki bi ga mogla oblast prijeti in izročiti zasluženi kazni.

Ta naš sum potrjuje obnašanje naših narodnih nasprotnikov, ki skušajo v javnosti odvaliti sum od sebe z najneumnejšimi govoricami. Tako pripovedujejo, da je bil oni jezdec, ki je kritično noč jezdil malo pred izbruhom požara menda skozi vas, srbski vojak, ki se je ponoči vtihotapil čez mejo, ker po dnevu ni mogel in po izvršenem požigu spet odjezdil nazaj.

ADVERTISEMENTS.

PRIPOROČILO.

Podpisani se zahvaljujem tvrdki Frank Sakser State Bank za prijazen in dobrohoten, ko mi je v slučaju mojega opravka na Ellis Islandu šla povsem na roko ter mi pripomogla, da sem v kratkem času dobil svoji dve hčeri. Priporočam to tvrdko vsem rojakom kar najtopleje.

Frank Krme, Cleveland, Ohio. (8-10-12)

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorilna znanaka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Slaven že več kot 50 let. Glejte za tvorilno znamko SIDRO.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

SAXONIA	13 dec.	— Cherbourg	OLYMPIC	31 dec.	— Cherbourg
AQUITANIA	13 dec.	— Cherbourg	AMERICA	31 jan.	— Bremen
PARIS	14 dec.	— Havre	N. AMSTERDAM	4 jan.	— Boulogne
CENTEN-STATE	15 dec.	— Boulogne	LA TOURNAI	7 jan.	— Havre
WINNEKANDA	15 dec.	— Hamburg	OROPESA	7 jan.	— Hamburg
LA SAVOIE	23 dec.	— Havre	ARGENTINA	12 jan.	— Havre
ETELAND	24 dec.	— Cherbourg	G. WASHINGTON	17 jan.	— Bremen
ORBITA	24 dec.	— Hamburg	ROCHAMBEAU	17 jan.	— Havre
PANHANDLE	27 dec.	— Boulogne	PARIS	17 jan.	— Havre
ADRIATIC	28 dec.	— Cherbourg	ORDINA	21 jan.	— Hamburg
RYNDAM	29 dec.	— Boulogne	SAXONIA	21 jan.	— Hamburg
GERMANIA	31 dec.	— Cherbourg	HOORDAM	21 jan.	— Boulogne
POTOMAC	11 dec.	— Bremen	PRES. WILSON	21 jan.	— Havre
LA LORRAINE	11 dec.	— Havre	LA LORRAINE	28 jan.	— Havre

Glede cen za vozne listke in vse druge pomanjla, obrnite se na tvrdko: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

IŠČEM GOSPODINJO.

Imam dva otroka, stara sta od 13 do 14 let. Želim dobiti pametno žensko, staro od 25 do 35 let. Pojasnila osebno ali pisмено. — Jacob Skofic, Box 112, New Derry, Westmoreland Co., Pa. (10-12-12)

PRODAM 8½ JOHOV GOZDA

jelovine in bukovine za Planinami nad Knežakom na Notranjskem. Cena \$1300.00. Sedaj je moj naslov: Ivan Černetič, Gaborje št. 36, p. Celje, Slovenija, Jugoslavija. (8-10-12)

WSS WSS WSS WSS WSS

GOSULICH ČRTA

Direktno potevanje v Dubrovnik (Gravna) in Trst. PRESIDENT WILSON 24. januarja, 1922. Cene za Trst in Reke: Pres. Wilson \$14 in \$5 do vka. Argentina in Bolivera 1.03 in \$5 do vka. Potom Hrvkov izdanih in vse druge je v Jugoslaviji in evropski. Razsodno pogodnost prvoga. Struzega in tretjega. Izreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino. PHELPS BROTHERS & Co. Passenger Department 2 West Street New York

Za Božič je sedaj čas poslati svojem v staro domovino ali jugoslavanske krone, dinarje, italijanske lire ali čeke v ameriških dolarjih. Vse te dohite po nizkih cenah in hitro postrežbo pri:

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street, New York

ZASTAVE Regalije in vse državne potrebine. Garantiramo dele in bla go. Izdeluje po zmernih cenah vsaj rojak VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

DR. LORENZ 644 Penn Ave., PITTSBURGH, PA. EDINI SLOVENSKE GOVORČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST ČMŠKIH BOLEZNI. Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolzni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas odzdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno akusnjno pri odzdravljenju možkih boleznih. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odzdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz odzdravim zastrupljeno kri, masuje in liše po telesu, boleznih v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in boleznih v mehuljučicah, jetrah, želodcu, rmenico revmatizem, katar, ziate žile, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek: sredo in petek od 9. dopoldne do 6. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA: Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb. ITALIJA: Trst, Opatija, Zadar. NEMŠKA AVSTRIJA: Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Egiptu, in Nemški Avstriji.

IZDAJAMO čeke v kronah, lireh in dolarjih, plačljivo na vpogled pri Jadranski banki in vseh njicah podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne liste na vse kraje in za vse črte.

IZSTAVLJAMO tudi čeke, plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

SPREJEMAMO DENARNE VLOGE v dolarjih ter plačamo začasno 4% obresti. Oddelek vlog smo ustanovili nanovo na željo mnogih rojakov širom Amerike, ki se poslužujejo naše banke. Po sprejemu prvega denarja izdane vložne knjižice v dolarjih in jo pošljemo vlagatelju. Za prepis nadaljnjih vlog ali za dvig denarja je potrebno, da se nam pošlje v registriranem pisnu vedno tudi vložno knjižico. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

KADAR STE NA POTU v staro domovino in se nabujate v New Yorku, se vam bo izplačalo, ako se zglasite glede vreditve Vaših denarnih zaved pri razmatelstvu naše banke v prvem nadstropju brez ozira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ako ga mogoče že kupili drugje.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvrednotno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Slovenci, prijatelji in posnavalci naše banke so v ljudno naprošeni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znance iz Hrvatke, Dalmacije, Istre, Goriske, Srbije, Rosne, Hercegovine in Črnogore.

Frank Sakser State Bank

Slovensko - Amerikanski KOLEDAR za leto 1922

Poleg koledarskega dela vsebuje obilico poučnih člankov, zanimivih povesti, nasvetov za zdravje in dom, raznoterosti, šale itd.

Nad vse zanimiv je članek "Proti delavska špijonaža v West Virginiji".

Ko bodo delavci to prečitali, jim bo marsikaj jasno, o čemur dosedaj niso niti pojma imeli.

Koledar krasi cela vrsta krasnih slik.

Čtivo je tako izbrano, da mora zanimati vse sloje našega naroda.

Cena je 40 centov s poštnino vred.

Za Jugoslavijo je poštnina ista.

Naročite ga za svoje sorodnike in znance v stari domovini.

Vsakdo bo vesel tega božičnega daru.

Naročite ga še danes!

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York